

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni postojowych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

Table with 4 columns: W Krakowie, w Anstet-Węgrzech, w Austrii, w Niemczech. Rows for quarterly, half-yearly, and yearly rates.

Przenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) wysyła się nadawać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. post. Kasj. Oszcz. 857.484.

Redakcja: ul. Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny 3. — Telefon Redakcji i Administracji Nr. 41, dla rozmów zamiejscowych 1872. — Rękopisy nadesłane do redakcji nie wraca.

W Łowiczu sprzedawcą numerów po 6 halary: w Biurze dzienników A. Giszewskiego ul. Kilińskiego 3 i w Biurze Pichna, ul. Karła Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOVA REFORMA NUMER PORANNY

Przenumeratę przyjmują:

Samiejsowa: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscowa: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafikarna w Rybku — Agencja J. Hopasa i A. Salomonowicz, ul. Słowackiego 9. — Handel St. Karlińskiego, Sukiennice, Handel Fiska i Turka, ul. Słowacka, Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Wiślna.

Zamiejscowa przenumeratę i ogłoszenia (inzeraty) przyjmują: w Łowiczu Biuro dzienników: A. Buchstab, ul. Karła Ludwika L. 21. — S. Sokolowski, Paśka Hausmana 9. — W Przemyslu Krag. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Roca. — W Wiedniu: Ierman Goldschmid (sprzedawca pojedynczych numerów), I. Wollstein 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — K. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymbierdze). — H. Schalek (Wrocławie). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 11.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmują Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca: wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadawane po 60 h. od wiersza za każdy raz. — Nadawane po 40 h. od wiersza. Uład tabelaryczny, cytowany, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za ceną 3 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych pnumeratorów.

Decydujący dzień.

(Telefonom).

Wiedeń, 25 października, Dzień dzisiejszy będzie bardzo ważny a może i decydujący dla dalszego rozwoju sytuacji. Dziś odbędzie się obrada komisji pracy, składającej się z trzech członków: dra Grossa, reprezentanta Związku niemieckiego, dra Bilińskiego, prezesa Koła polskiego, i dra Fiedlera, prezesa klubu czeskiego. Dopiero, gdy ci trzej politycy zgodzą się na jakąś wspólną akcję i program pracy, nastąpi skompletowanie tej komisji. Obrady tej komisji odbędą się również w obecności bar. Gantscha, który wprzódk konferować będzie z przewodniczącym Związku niemieckiego i z prezydentem Koła polskiego.

Stosunki w Związku niemieckim jeszcze się nie wyjaśniły. Sprawa fakultetu włoskiego grozi wciąż rozłamem w Związku, który po dłuższej dyskusji odczołżył ostateczną w tej sprawie uchwałę. Część bowiem Związku chce się oświadczyć za uniwersytetem w Wiedniu, jednak tylko wtedy, jeżeli siedziba jego nie będzie ani w Wiedniu, ani żadna miejscowość w Tyrolu, ani też Tryest, część zaś Związku jest zupełnie przeciwna temu uniwersytetowi, inna zaś część zgadza się na prowizoryczną siedzibę tego uniwersytetu w Wiedniu. Wobec tego nie wiadomo, jaka będzie ostateczna decyzja.

Bar. Gantsch wystosował do przewodcy posłów niemieckich z Czech dr Pachera zażyczenie, czy jego grupa gotowa jest wziąć udział w konferencyach ugodowych z Czechami, jakie odbędą się w Wiedniu pod przewodnictwem bar. Gantscha. Posłowie niemieccy z Czech oświadczyli, że gotowi są do udziału w tych konferencyach i wyznaczili do nich zastępców. Konferencje te mają się dziś rozpocząć.

Z Koła polskiego.

(Tel. Biura koresp.)

Wiedeń, 25 października. Na wczorajszym posiedzeniu Koła polskiego uczczono pamięć zmarłego onegdaj w Krakowie k. posła do parlamentu ks. Stanisława Stojłowskiego i równocześnie postanowiono wysłać telegram z wyrazami współczucia do rodziny i złożyć wieńiec na trumnie. W skład delegacji, która się ma udać na pogrzeb, wędą członkowie Koła, delegowani przez poszczególne grupy.

Prezes Biliński złożył szczegółowe sprawozdanie o stanie rokowań między większymi stronnictwami co do utworzenia komisji pracy dla obrad parlamentu i naszkicował treść przemówienia, które ma zamierzyć wygłosić imieniem Koła w rozprawie budżetowej na jednym z najbliższych posiedzeń Izby. Co do tego przemówienia objawili życzenia i uwagi pp. Rey, Kozłowski, Buzek, Matakie-wicz, Sliwiński, Wysocki, Leo, Kędzior, Korytowski i Średniawski.

Po zakończeniu dyskusji upoważnił Koło prezesa do zabrania głosu w Izbie zgodnie z przedstawionym projektem mowy, a nadto uchwalono, aby członkowie Koła, mający zamiar przemawiać w Izbie przy pierwszym czytaniu przedłożenia budżetowego, przedstawiali treści swoich mów komisji parlamentarnej Koła.

Wiedeń, 25 października. Korespondent nasz telefonuje nam: Wczorajsze posiedzenie Koła polskiego było chwilami bardzo ożywione. Prezes Biliński odczytał pismo wiceprezesa Koła, Ptasia, który skarżył się na lekceważenie go od dłuższego czasu. Dalej skarżył się pos. Ptasz, że nie jest dostatecznie informowany o sprawach Koła i że bez jego wiedzy odbywają się różne konferencje poszczególnych członków prezydium Koła. Dr Biliński stanowczo odparł zarzuty pos. Ptasia oświadczając, że nie ma żadnych tajemnic i że wszystko czyni w porozumieniu z całym prezydium. Jeżeli niektórzy członkowie prezydium Koła mają ze sobą jakieś konferencje, to on nie może na to wpływać ani ich udaremniać. Po dłuższej dyskusji Koło uchwaliło na wniosek pos. Angermana wotum ufnosci dla dra Bilińskiego; za wnioskiem tym z pośród narodowych demokratów głosował tylko dr Głabiński.

W dalszym ciągu posiedzenia, na którym przeprowadzono dyskusję polityczną i budżetową, niektórzy mówcy ostro atakowali namiestnika dra Bobrzyńskiego.

Wiedeń, 25 października. O wczorajszym posiedzeniu Koła polskiego donosi „Die Zeit“: Dr Biliński zdał sprawę z sytuacji i oświadczył, że Koło stoi wierne przy tradycyjnych zasadach i zdecydowane jest we wszystkich sytuacjach energicznie bronić interesów dynastji i państwa. W dyskusji okazało się, że Polacy są zasadniczo zwolennikami parlamentarnego systemu rządów, jednak w obecnej chwili, wtedy tylko byłoby za parlamentaryzacją rządów, jeżeli z całą pewnością będzie stała się większość pracy. Co się tyczy kwestji narodowościowej, to Koło stoi na stanowisku, że uregulowanie tych stosunków powinno nastąpić po porozumieniu interesowanych narodowości. Kolo gotowe jest do ugody z Rusinami, jednak bez narażania interesów narodowych.

Z Rady państwa.

(Telegr. „N. Reformy“.)

W dalszym ciągu wczorajszego posiedzenia

Izby posłów pos. Tomaszek domagał się utworzenia uniwersytetu czeskiego w Bernie i oświadczył się za utworzeniem uniwersytetu włoskiego w Tryeście. Po przemowie pos. Jägera dyskusję w sprawie fakultetu włoskiego przerwano i przystąpiono do obrad nad wnioskiem w sprawie kolei dalmatyńskich, poczem posiedzenie zamknięto. Następnego dnia.

Wśród zgłoszonych wniosków znajdują się: wniosek Londzina w sprawie wykształcenia praktycznych weterynarzy pomocniczych, Hallera w sprawie kłeski posuchy i braku wody w powiecie żywieckim.

Minister robót publicznych przedłożył projekt ustawy w sprawie zmiany ogólnej ustawy górniczej z r. 1854.

Sprawa urzędnicza.

Wiedeń. Wczoraj zjawiła się w parlamencie deputacja państwowego Związku urzędników państwowych, która przywiodła wszystkich klubów ponownie oświadczyła, że przyjęcie przedłożenia rządowego w obecnej formie jest niemożliwe. Urzędnicy nie zgodzą się ani na zaprowadzenie awansu czasowego bez równoczesnego uregulowania dodatków aktywalnych, ani też odwrotnie, nie przyjmą dodatków aktywalnych bez awansu czasowego. W szeregu urzędników panuje rozpacz. Urzędnicy zdecydowani są chwycić się ostatecznych środków.

Przywódcy klubów odpowiedzieli deputacy, że urzędnicy powinni czekać na wynik obrad parlamentu, i przyrzekli ze swej strony wszystko uczynić, celem załatwienia sprawy w duchu korzystnym dla urzędników.

Z komisji drożynianej.

Wiedeń. Komisja drożyniana obradowała w dalszym ciągu w obecności prezydenta ministrów, oraz ministrów specjalnych działów, nad sprawą mięsa. Posłowie Reumann i Renner zwrócili się przeciw treści wyjaśnień, złożonych na ponownym posiedzeniu przez komisarzy weterynaryjnych o stosunkach weterynaryjnych w Argentynie. Zapowiedzieli oni wniosek o przydzielenie urzędu weterynaryjnego do najwyższej Rady sanitarnej.

Pos. Marek zgłosił wniosek, wzywający rząd do otwarcia granic dla importu żywego bydła i mięsa, jakoteż drobin z Rosji bez ograniczeń co do czasu i ilości, dalej do zniesienia ceł na artykuły i udzielenia 50 proc. niższej taryfowej bez względu na odległość. Dalszy ciąg dyskusji dzisiaj.

Subkomitet komisji drożynianej w sprawie kartelów ukochyły dyskusję o węglu i przyjął szereg wniosków posłów Krausa i Rennera. Przyjęto również wniosek pos. Steinhansa, według którego większym miastom ewentualnie wprost konsumentom miałyby być dostarczany węgiel z państwowych kopalni po tańszych cenach za trzymiesięcznym kredytem. Referentem dla komisji drożynianej wybrano p. Krausa. Następnie obradowano nad wnioskami w sprawie nafty, ziemniaków i spirytusu. Szef sekcji Brosche dał szczegółowe wyjaśnienia o rokowaniach z rafineriami nafty i co do wstrzymania dalszego podwyższania cen nafty w sprzedaży detalicznej. Dalszy ciąg obrad dziś.

Ustąpienie bana Chorwacyi.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Budapeszt. Węgierskie Biuro kor. donosi: Ban chorwacki Tomasic wniósł wczoraj prośbę o dymisy, zasądziwszy ją stosunkami politycznymi w Sejmie chorwackim, gdzie nie można liczyć na uchwalenie budżetu. Węgierskie Biuro kor. zapewnia na podstawie informacji ze strony kompetentnej, że dymisy nie będą przyjęte.

Romantyczne małżeństwo.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Wiedeń. Cesarz udzielił już arcyks. Ferdynandowi Karolowi pozwolenia na ślub z p. Czuberówną i na zrzeczenie się wszelkich praw członka dworu. Arcyksi. Ferdynand Karol, który, jak wiadomo, przyjęło nazwisko Burg, skreślony już został z listy członków Izby panów, z listy rycerzy Złotego runa, złożył szereg general-majora i zrzekł się godności właściciela pułku. Jak twierdzą, ślub arcyks. Ferdynanda z p. Czuberówną już się odbył i oboje wyjechali automobilem do Monachium. Arcyksiążę zrzekł się też ewentualnych praw do następstwa tronu. Jest on bratem arcyks. Franciszka Ferdynanda, następcy tronu. Arcyksiążę, któremu cesarz wynaczył roczną pensję 40.000 koron, ma nieznaczny majątek osobisty i zameczek Rothenstein w Tyrolu. Ma on zamiar osiąść na stałe w Szwajcaryi.

Rewolucya w Chinach.

(Telegr. „N. Reformy“.)

London. Dzienniki donoszą z Pekinu, że ruch rewolucyjny rozszerza się we wschodnich i północnych prowincjach państwa. Obawiają się, że kolej Hankau-Pekin wpadnie w ręce rewolucjonistów. Wódz rewolucji, dr Sun, wyraża się z wielką otuchą o rewolucji i twierdzi, że dni dynastji mandzurskiej są policzone. Rewolucjonisci mają z każdym dniem coraz więcej zwolenników wśród armii. Ostateczne zwycięstwo rewolucji jest pewne.

Szangaj. Powstańcy zajęli Kinkiang i spalili Jamen.

Wiedeń. Podług wiadomości telegraficznej okręt wojenny „Cesarz Franciszek Józef I“ przybył 22 b. m. do Hankau.

Haga. Rząd wystął krążownik do Szangaju.

Wojna włosko-turecka.

(Telegr. „N. Reformy“.)

Atak Turków na Tripolis.

Rzym. Zapewniają, że koła urzędowe otrzymały wiadomości o poważnych zajęciach w Tripolisie, niekorzystnych dla Włochów. Wojska tureckie, które cofnęły się z Tripolisu, dokonały onegdaj naglej ataku na miasto, przyczem poparali je Arabi. Włochom udało się po nader zaciętej walce atak ten odprzeć.

Rzym. Ag. Stefani donosi z Tripolisu: Onegdaj odbyła się bardzo silna walka, w której wzięła udział artylerja arabska i turecka piechota. Ogień z obu stron był nadzwyczaj silny. Turcy ponieśli wielkie straty. Straty Włochów nie są ciężkie.

Walki pod Benghazi.

London. Biuro Reutersa donosi z Malty: Podług nadeszłych tu listów z Benghazi, bombardowanie włoskie wywołało wśród ludności panikę i wyrządziło ogromne szkody. Wiele domów i budynków zostało zniszczonych, kościół Maltańczyków częściowo zawalił się, przyczem 9 osób zginęło, 10 odniosło rany. Słychać, że angielski budynek konsularny został znacznie uszkodzony, a konsul jest ranny. Kilku angielskich poddanych i żydów, którzy schronili się w konsulacie, zostało zabitych lub rannych. Liczbę ofiar wśród reszty ludności podają w ozych listach na 4000.

Rzym. Agencja Stefania donosi z Tripolisu pod datą onegdajszą: Z Benghazi przybyły wiadomości o siłach wojennych, z któreni nasze wojsko w chwili wyładowania miało do walczania. Liczyły one około 600 żołnierzy wojska regularnego i 4000—5000 Arabów. Straty Turków, zwłaszcza zaś Arabów, były bardzo znaczne i wynoszą około 400 zabitych, a 800—1200 rannych. Byłyby jeszcze większe, gdyby nie była nastąpiła noc, która ułatwiła nieprzyjacielowi ucieczkę. W mieście pozostało przez całą noc tylko niewiele rodzin, mianowicie ci, którzy grzebali zabitych i usuwali rannych. Szkoła, wyrządzała przez bombardowanie miasta, jest niezachowana (?). W Benghazi i okolicy panuje spokój. Wydana przez gen. Canevę proklamacja wywołała nadzwyczaj przychylne wrażenie. Wejść przybywają przywódcy szeregów arabskich, aby się poddać (?). Wiadomości o rzeteli chrześcijańskiej misji w Benghazi są demontowane, zdaje się, że to dementi zasługuje na wiarę. Okręt szpitalny „Re d'Italia“ z rannymi i chorymi wyjechał do Neapolu. Z 76 rannych, kilku, między innymi jeden porucznik, wróciło do służby.

Rzym. Ag. Stefania donosi z Benghazi: Według doniesienia generała Canevy, straty Włochów koło Benghazi nie są jeszcze znane.

Konstantynopol. Na wczorajszym przyjęciu dyplomatycznym minister spraw zagranicznych miał oświadczyć, że Włosi stracili w walkach koło Benghazi 2000 zabitych.

Turcyja nie zrzeknie się Tripolisu.

Konstantynopol. Deputowany Ismael Hakki zwraca się w „Tainie“ przeciw wszelkiej akcji pośredniczącej i oświadcza, że Turcyja nigdy nie zrzeknie się Tripolisu. Turcyja nie jest zwyciężona i nie złoży broni, póki nie dostanie z powrotem Tripolisu i nie otrzyma odszkodowania za szkody, wyrządzone wojną.

Telegramy

z dnia 25 października.

Cesarz.

Wiedeń. „Korrespondenz Wilhelm“ donosi: Cesarz bawił cały dzień wczorajszy w Schoenbrunnie i przyjął przed południem arcyksięcia Franciszka Ferdynanda na prywatnym posuchaniu. Następnie przyjął cesarz generalnego adjutanta br. Bolfrasa i ministra wojny Auffenberga oraz ministra oświaty Stuerghka. Cesarz ma lekkie katar, którego prawdopodobnie nabył się w Schwarzan, gdzie przez dłuższy czas znajdował się bez nakrycia głowy na balkonie zamku. Mimo, że katar jest bardzo lekki, cesarz postanowił na razie zaniechać wyjazdów do Schönbrunn do Burgu, aby jak najprędzej pozbył się kataru. Z tego powodu odwołano zapowiedziane na czwartek ogólne posuchanie i przyjęcia w Burgu. Natomiast odbywać się będą przyjęcia w Schoenbrunnie. Należy jeszcze raz podnieść, że katar cesarza jest bardzo lekki i nie sprawa cesarzowi dolegliwości.

Rozwiązanie Sejmu węgierskiego?

Budapeszt. Pogłoski o bliskim rozwiązaniu Sejmu z powodu rozbiegania się rokowań kompromisowych, utrzymują się.

Strajk tkaczy w Czechach.

Praga. Strajk robotników tkackich w powiecie semilskim rozszerza się.

Cholera.

Budapeszt. Z kilku miejscowości na We-

grzech zgłoszono znowu kilka wypadków cholery.

Sprawa Maroka.

Paryż. Po onegdajszej konferencji Cambona z Kiderlen Wächterem oświadczone w kołach urzędowych, że konferencje biorą korzystny obrót.

Przesłane na Krecle.

Canea. Po bardzo burzliwym posiedzeniu Izby rząd kretański podał się do dymisyj.

O traktat handlowy z Rosją.

Nowy Jork. Narodowy komitet obywatelski uchwalił w całym kraju przeprowadzić agitację za zniesieniem traktatu handlowego z Rosją, ponieważ Rosya nie chce podpisywać paszportów dla żydów amerykańskich. W wielkich miastach mają się odbyć masowe zgromadzenia i kongresy na być wezwany do wypowiedzenia traktatu handlowego.

Sprawa przyłączenia Podgórze do Krakowa.

Rada m. Podgórze uchwaliła nie przyłączać Podgórze do Krakowa

Wczoraj wieczór odbyło się posiedzenie podgórskiej Rady miejskiej celem wybrania komisji, mającej się zająć sprawą przyłączenia miasta Podgórze do Krakowa. Przewodniczył burmistrz Maryewski. Przed przystąpieniem do porządku dziennego, burmistrz zawiadomił Radę o odbywających się obecnie w Krakowie obradach komisji ministerjalnej w sprawie budowy czwartego mostu na Wiśle. W obradach komisji wzięli udział reprezentanci miasta Podgórze, którzy zażądali, aby obecny stary most im. cesarza Franciszka Józefa zatrzymano nadal przynajmniej dla ruchu pieszych, a gdyby się komisja na to zgodziła, aby ten stary most, łączący ul. Mostową w Krakowie z ul. Krakowską w Podgórzu utrzymano tak długo, dopóki nowy most, łączący ul. Krakowską (Kraków) z ul. Trzeciego Maja (Podgórze) nie zostanie oddany do publicznego użytku.

Sprawozdanie referenta.

Wreszcie przystąpiono do sprawy przyłączenia Podgórze do Krakowa. Sprawa ta referował radca dr Emilewicz. Referent złożył naprzód sprawozdanie z dotychczasowej działalności połączonych komisji: skarbowej, prawniczej i ekonomicznej, które prowadziły pertraktacje z gminą m. Krakowa w tej sprawie. Komisja po kilkumiesięcznych obradach i obliczeniach doszła do wyniku, który ujęła w rezolucji tej treści:

„Rada miejska, wezwana reskryptem Wydziału krajowego z dnia 31 marca 1911 r., wskutek uchwały sejmowej z dnia 30 listopada 1910 r. do traktowania z Krakowem w sprawie połączenia z nim Podgórze, oświadcza, że nie może się zgodzić na połączenie miasta Podgórze z miastem Krakowem, gdyż na przekonanie, że odrębne, do wielkości miasta i wymogów jego mieszkańców dostosowane warunki gospodarcze mogą być zapożyczone i tylko wtedy, gdy będzie zachowana zupełna samodzielność m. Podgórze.“

W motywach podniósł referent, że Wielki Kraków ma obecnie dość gruntów do zabudowania się, wystarczy ich nawet dla kilkakrotnie doniej ludności, więc do akcji o przyłączenie doń Podgórze skłaniają go chyba tylko jakieś tajne przyczyny. Miasto Podgórze nie potrzebuje się przyłączać do Krakowa, bo jest samo dość bogate, ma świetną administrację, przyzwoite urządzenie komunalne. Przyłączenie do Krakowa spowodowałoby na mieszkańców Podgórze nieobliczalną stratę. Podgórze straciłoby wówczas samodzielność, sprowadziłoby na siebie nowe powiększenie podatków pośrednich i bezpośrednich, cena środków spożywczych natychmiastby znacznie wzrosła, czynsze mieszkalne podziłyby w górę, rozwinięłyby się w Podgórzu spekulacja gruntowa tak bardzo, jak w Wielkim Krakowie, gdzie samo prezydium miasta uprawia spekulację gruntową. Na mieszkańców Podgórze spadłby przedewszystkiem podatek akcyzowy, który w Krakowie wynosi na głowę 18 kor. 75 hal. rocznie. Jak Kraków spekuluje gruntami — mówił dalej referent — dowodzi fakt, iż miasto nabyło grunta poportyfikacyjne po 6 koron za sążeń, a obecnie sprzedaje je po 90 do 200 koron za sążeń. Według obliczeń fachowców, Kraków na 100 koron swego majątku ma 82 koron 50 hal. długów, podczas gdy Podgórze ma na 100 kor. majątku zaledwie 10 kor. długów. Z tych wszystkich względów referent imieniem komisji oświadczył się przeciw przyłączeniu Podgórze do Krakowa i przedłożył Radzie wyżej cytowaną rezolucję do uchwały.

Dyskusja.

Radca dr Bobrowski zarzucił referentowi, że referat nie został należycie opracowany, nie zawiera bowiem ani materiału faktycznego, ani bezstronnych obliczeń, koniecznych w takiej sprawie. W referacie pominięto zupełnie moment narodowy, a jest nim życzenie, by stare miasto „Josephstadt“ wcielił organicznie do Wielkiego Krakowa. Obliczenia w referacie

racie nie są ściśle, obciążenie czystego majątku Krakowa wynosi nie 82 proc., tylko 45 proc. Referent nie przytoczył w swem przemówieniu ani jednego dodatniego momentu z obecnej gospodarki miejskiej W. Krakowa, przedewszystkiem zaś nie podniósł tej gospodarki na polu szkolnictwa i na polu sanitarnym. Z krakowskiego szkolnictwa korzysta Podgórze w wielkiej mierze. Naturalny rozwój wypadków przeto do przyłączenia Podgórze do Krakowa i do tego dojść musi. Zasadniczym jednak warunkiem przyłączenia jest reforma wyborcza do gminy m. Krakowa, która będzie tym złotym mostem, po którym Podgórze pójdzie do Krakowa. Mowca postawił następującą rezolucję:

„Rada m. Podgórze uznaje połączenie Podgórze z Krakowem za niemiękkoniony wynik gospodarczego i kulturalnego rozwoju obu miast, wybierając komisję z członków Rady, celem prowadzenia pertraktacji z prezydentem m. Krakowa. Zarazem stwierdza Rada m. Podgórze, iż przed ewentualnym połączeniem dokonane być muszą niezbędne inwestycje, jak budowa wodociągów i skanalizowanie miasta i wywaga magistrat, by z całą energią dążyć do jaknajręchlejszego wykonania uchwały Rady miejskiej, dotyczących programu inwestycyjnego.“

Radca Gądomski sprzeciwił się zasadniczo przyłączeniu, ponieważ „ogół mieszkańców sobie tego nie życzy.“

Burmistrz Maryewski zastrzegł się przeciw zarzutowi dra Bobrowskiego o brak partyzmu w tej sprawie ze strony Rady podgórskiej. Tylko z gospodarczych względów podnosi się zarzuty przeciw przyłączeniu; zaprzecz się również nie da, że Podgórze samo sobą rzetelniej i skrupulatniej może gospodarować, niż Kraków Podgórzem. Przyjdzie chwila, kiedy oba te miasta polączyc się muszą. Na razie z różnych przyczyn załatwić się to nie da.

Dr Oberlander popierał rezolucję magistracką, przedstawioną przez referenta dra Emilewicza.

Dr Feuerstein jest, jak radca Gądomski, również zasadniczym przeciwnikiem przyłączenia, ponieważ Podgórze mało na tem zyskuje. Również radca „Przybylski sprzeciwił się połączeniu obu miast.

Radca Rolle stwierdza, że dotychczas Podgórze samo w granicach swego budżetu rozwijało się należycie pod względem gospodarczym i że na razie dla spełnienia projektowanych, ważnych inwestycji, samodzielność dla niego jest wskazana. W przyszłości, same skłonią Podgórze do przyłączenia się z Krakowem. — Mowca jest zwolennikiem przyłączenia, tylko nie w chwili obecnej.

Uchwała.

Po powtórnych przemówieniach pp. dra Bobrowskiego i dra Emilewicza (ten ostatni zażądał imiennego głosowania nad postawionymi rezolucjami) uchwalono 27 głosami rezolucję referenta. Dwa głosy tylko były za rezolucją dra Bobrowskiego.

Wybrano w końcu komisję z 7 członków Rady, która ma powyższą uchwałę przedstawić wraz z motywami delegatowi Wydziału krajowego, który w tej sprawie ma przybyć do Podgórze.

Kronika.

Kraków, środa 25 października

Kalendarzyk kościelny: Chryzanta, Dary i Krypina.

Prognoza stacji meteorologicznej w Wiedniu: Chwilami pochmurne, chwilami deszcz, trochę chłodniej, południowo-zachodnie żywe wiatry.

Teatr miejski imienia Słowackiego: „Panna Malczewska.“ Wystawa w Tow. sztuk pięknych otwarta od godz. 11 do 4 po południu.

Teatr miejski w Łowiczu: „To samo.“

Koncert wiedeńskiej orkiestry „Tonkunstlerów“ zgrupował wczoraj liczną publiczność, oklaskującą szczerze wykonanie programu, który zebrał w sobie Beethovena i. Mahlera. Energicznie batuta p. Nedbala umiała uplastyczyć charakterystyczne właściwości kompozytorów tak od siebie odległych ideowo, a również i w poeciach Noskowskiego „Step“ umiał jej Nedbal żyć z widocznym pietyzmem. Obszerniejsze sprawozdanie podamy w popołudniowym numerze.

Z teatru miejskiego. Z powodu chwilowej niedyspozycji p. Mrozowskiej, we środę 25 b. m. zamiast zapowiedzianego „Demona ziemi“, wystawiano będzie sztuka G. Zapolskiej „Panna Malczewska“.

Z powodu śmierci s. p. ks. Stanisława Stojłowskiego nadchodzą na ręce siostry Franciszki liczne telegramy z wyrazami współczucia. Między innymi nadeszły je: Jan Pawlikowski, redaktor „Głosu Rzeszowskiego“, imieniem pełnego zebrań włościan z okolic Rozwadowa dwaj włościanie Pelz i Zieliński, dalej wychowanki Felicjanek w Przemyslu i inni.

U trumny zmarłego złożono kilka wieńców. Piekarnia ludowa. W Krakowie ma powstać wkrótce Towarzystwo udziałowe dla budowy wielkiej piekarni fabrycznej chleba, tymczasem zaś, zanim ta wielka akcja dojdzie do skutku, powstała w Podgórzu „Piekarnia ludowa“, trudniąca się wypiekaniem chleba w zwykłych rozmiarach. Pa-

zaczęto w ruch tej fabryki nastąpiło wczoraj Chleb z tej piekarni będzie mieć na każdym bochenku znak „Młot w kole zębatach”. Powstał właściciel piekarni oddając przedsiębiorstwo na cel nabytej publicznej, więc chleb przez nią wypiekany będzie czysty. Poręczona waga chleba wynosi 4 funty. Magistrat m. Krakowa wyznaczył dla sprzedaży tego chleba miejsca na Ryuku głównym (naprzeciw handlu Hawetki), tudzież na placu Wolnica (obok Ratusza). Magistrat m. Podgórzka wyznaczył na ten cel sklep w hali targowej przy ul. Kalwaryjskiej. Skład piekarni w Podgórzu znajduje się przy ul. Kopernika 1. 21.

Posiedzenie naukowe Krak. Tow. Lekarskiego odbędzie się we środę dnia 25 b. m. o godzinie 6 wieczorem w Domu Lekarskim. Na porządku dniowym: 1) Prof. dr B. Wiecherkiewicz: Przedstawienie chorego z kliniki ocznej; 2) Dr Michał Kozłowski: O metodzie wstrzykiwania salwarsanu; 3) Dyskusja nad odczytem prof. dra Krzyształowicza; 4) Prof. dr N. Cypulski: Prądy czynnościowe w mięśniach.

Ze Straży Polskiej. Na odbytem w niedzielę d. 22 b. m. posiedzeniu, uchwalono Kolo Pań Straży Polskiej przystąpić do akcji założenia szkoły gospodarzej w Orłowej i wysłać delegatki na otwarcie tej szkoły, o czym wszystkich swych członków zawiadamia.

Po zgonie Lewickiego. Ze Lwowa telefonują nam: Rodzina zmarłego wczoraj w więzieniu Kazimierza Lewickiego poczyniła starania, aby jej wydaną zwłokę, Prezydentowi sądu i prokuratorowi na to się zgodził. Wczoraj po południu przewieziono zwłoki do instytutu medycyny sądowej. Dziś odbędzie się sekcja zwłok, poczem rodzina zajmie się pogrzebem. Prokuratorowi wdrożyła śledztwo, w jaki sposób Lewicki dostał truciznę. Materiały do śledztwa dostarczy sekcja.

Strażak rolny. — Ze Lwowa telefonują nam: W Lisiatyczach w pow. stryjskim wybuchł strajk rolny, skierowany przeciw dzierżawcy dóbr ks. Lubomirskiego, Leobowi Semanowi. Do robót sprawniano zaraz aresztować ze Struja.

Morderstwo strajkowe. Z Warszawy donoszą: Zamordowanie trzech piekarzy w „Polakim związku piekarskim zawodowym“ (doniesienie o tem wczoraj, — przyp. red.), wywołało wielkie wzruszenie w mieście. Jak się okazało, do lokalu związku wpadło czterech wyrostków, prawdopodobnie w tym celu wynajętych i obeszło grałem kul obecnym tam piekarzami, z których Aleksander Gołębiewski i Adam Rodnicki natychmiast zginęli, otrzymawszy śmiertelne strzały, zaś prezes związku, Adam Rutnicki zmarł w drodze do szpitala. Leon Matla i Jan Jagodziński otrzymali po kilka ran. Mordercy po zbrodni wyszli, połączyli się spokojnie z dwoma młodymi ludźmi na ulicy i znikli. Zamordowani oświadczyli żony i dzieci.

Z Izby handlowej.

Kraków, 25 października.

Pierwsze powakacyjne zebranie zgabił wczoraj przez Dattnera wspomnieniem, oddaniem zmarłym członkom Izby s. p. Henrykowi Schwarzwali, b. p. Michałowi Aderowi i s. p. Albertowi Mendelsburgowi, który przez lat 23 był zastępcą a przez lat 7 prezesem Izby. Pamięć zmarłych uczciła Izba przez powstanie, poczem prezydent podał do wiadomości, że prezydent Izby przedstawił sądowi handlowemu w Krakowie na asesora p. Anastazego Chmurnskiego, w Tarowie pp. Kazimierza Sokalskiego i Wincentego Krowickiego.

Dróżynna.

Prezydent podniósł następnie kwestję dróżyny i zaznaczył, że najważniejszym refleksem ogólnej dróżyny, jest dla Izby wzrastający niestannie koszt utrzymania robotnika, wzglę-

dnie personalu handlowego i przemysłowego, a co za tem idzie, znaczne podrożenie kosztów produkcji Izba nie zapoznaje tego, że podwyższenie cen produktów rolniczych stoi w przychylnym związku z brakiem robotnika rolnego i bardzo znacznym podwyższeniem cen robotnicy rolni. Zjawisko to, zagrażające od dawna rozwojowi naszego życia gospodarczego, zaprzętao kilkakrotnie uwagę Izby. Jeszcze na wiosnę wystąpiła Izba wobec rządu z szeregiem wniosków, zmierzających w pierwszym rzędzie do zwiększenia się produkcji bydła rzeźnego, oraz do zniesienia wygórowanych nadmierne cen mięsa. Izba zaproponowała wówczas, aby dla zaradzenia brakowi materiału hodowlanego otworzyć granicę cłową dla rosyjskiego bydła, zezwoliła zakazu wybijania nierozwiniętych cieląt, zwróciła w końcu uwagę na konieczność łagodniejszego stosowania przepisów weterynaryjnych, które potęgają i tak już nazbyt przykro odczuwaną drożyzną najważniejszego artykułu spożywczego. Izba żądała nadto specjalnego uwzględnienia interesów Krakowa, którego aproprizacja dla niektórych artykułów spożywczych odbywa się z Królestwa Polskiego.

Rada Uderski podniósł sprawę dowozu drobiu z Królestwa Polskiego, który od dwóch lat jest zakazany. Dzieje się nam krzywdą, bo „transito“ drobi ten przez kraj nasz bywa przewożony. Jest to wina namiestnictwa i Izba powinna podjąć energiczne w tej sprawie kroki.

Prez. Dattner wskazuje na opinię ministerstwa rolnictwa, które przyrzekło sprawę korzystnie załatwić. Izba odnieść się zresztą w tej sprawie wprost do namiestnictwa.

Mięso argentyńskie.

Prezydent przedstawił następnie zabieg Izby przeciw ograniczeniu importu mięsa argentyńskiego. Jakkolwiek mięso to służyć ma raczej dla zaopatrzenia południowych prowincji państwa i wielkich centrów miejskich na zachodzie, spowodowałby regularny i odpowiedni import z Argentyny pewną ulgę w zaspokojeniu naszych targów i powstrzymałby w części chociaż silny odpływ naszego bydła do zachodnich miejsc konsumcyjnych.

Czynny udział brała nadto Izba w obradach nad kwestyą rekompensat, żądanych przez Węgry w zamian za pozwolenie na import mięsa argentyńskiego. Zgodnie z wnioskami oświadczyła się centrala Izb handlowych przeciw owym doniosłym koncesyjom kolejowym, od których Węgry czynią zależnym dopuszczenie mięsa argentyńskiego na nasze targi.

Podwyższenie taryf kolejowych.

Prezydent wskazał w dalszym ciągu swego sprawozdania na zamiar zarządu kolejowego podwyższenia niektórych taryf, celem uzyskania funduszy, przeznaczonych na podwyższenie plac urzędniczych. Projektowane jest podwyższenie, względnie zniesienie niektórych taryf wyjątkowych na naftę, cukier, cement i spirytus.

Biurowe kolejowe Izby opracowało w tych sprawach obszerny referat, uwzględniający szczególnie interesy naszej produkcji, jako substrat dla wspólnych obrad centrali Izb.

Rewersy demolacyjne.

Prezydent wskazał następnie na pogłoski, iż wojskowość zamierza wkrótce wysunąć dzisiejszy rejon fortyfikacyjny obok Podgórza. Wiadomość ta wywołała w sferach przemysłowych w okolicach Podgórza wielkie zaniepokojenie, bo milionowe inwestycje mogłyby być zagrożone przełożeniem rejonu na dotychczas wolne od zakazu budowania grunta.

Rada Wład. Liban podniósł, że zakłady przemysłowe w Borku Fałęckim zainwestowały

dotąd 15 milionów, a mają obrotu rocznego 50 milionów. Izba musi się ująć za temi zakładami przemysłowymi, które, obciążone rewersami, mogą być narażone na wielkie szkody. Powinno to poruszyć deputację, która w innych sprawach Izby bawiłaby się w Wiedniu.

Rada Jul. Epstein podniósł, że r. Liban bardzo łagodnie rzecz przedstawił; rzecz jest groźniejsza i z chwilą obciążenia rewersami demolacyjnymi zakłady fabryczne w Borku Fałęckim musiałby być zamknięte.

Rada Ehrenpreis domaga się wyboru deputacji, która specjalnie dla tej sprawy uda się do Wiednia.

Rada Teadeusz Epstein podnosi, że popieranie przemysłu powinno odbywać się czynem, nie słowem. Wszystkie więc czynniki, powołane do popierania przemysłu, w pierwszym rzędzie Izba przemysłowa, powinny tu zabierać głos.

Rada Bernard Liban przedstawia, że gmina m. Podgórzka chce zakupić od wojskownika teren przy nieście położony, a następnie przedstawił projekt budowy kanałów w Chranowie, który się przemieszcza pierścienia fortyfikacyjnego. Mowca sądzi, że pierścienie ten położony będzie w takim miejscu, że nie zaszkodzi przemysłowi, osiadłemu w Borku Fałęckim.

Po przemówieniu p. Jul. Epsteina i prezydenta uchwalono wniosek następujący: „Należy odnieść się do miarodajnych czynników o autentyczne wyjaśnienie stanu sprawy i upoważnia się prezydium do poczynienia wszystkich potrzebnych zarządzeń, aby znajdujący się w Borku Fałęckim i Płaszowie wielki przemysł fabryczny uchronić od niebezpieczeństwa i zapewnić mu dalszy niekropwany rozwój, w szczególności zaś, aby przez przełożenie linii fortecznych nie podpadły pod przymus rewersu demolacyjnego grunta dotychczas wolne, a zabudowane przez zakłady fabryczne, lub na ich rozszerzenie przeznaczona.“

Cenzorzy wekslowi.

Na wniosek komisji dla spraw koncesyjnych i osobistych, przedłożony przez wicesekretarza, dra Joseferta, uchwalają Izba zaproponować powołanie na cenzorów wekslowych Banku austro-węgierskiego, dla filii krakowskiej, pp. Józefa Jawornickiego, Jacka Matusińskiego, Józefa Męcińskiego, Zenona Słoneckiego i Zdzisława Włodka; dla filii w Jasle pp. dra Władysława Chwałobę, Wulfę Goldszlaga, Kazimierza Piłińskiego i Alfreda Romana Weiss; dla filii w Rzeszowie dra Romana Krogalskiego, Filipa Sambrę Kahanego, Edmunda Rylińskiego i Wilhelma Zangena; dla filii w Tarnowie Alojzego Kaempfa, Bernarda Kornfelda, Juliusza Silbigerę i Adolfa Vayhingerę. Nadto uchwalają Izba na opróżnienie wskutek śmierci śp. Henryka Schwarza miejsce cenzora wekslowego przy filii Banku austro-węgierskiego w Krakowie zaproponować p. Juliusza Grossę (syna).

Kanały.

Izba przystąpiła następnie do debaty kanałowej, która to sprawę na ostatnim posiedzeniu Rady m. Krakowa poruszył prezydent Izby p. Dattner. Referat wygłosił szef biura Izby, dr Benis, który przedstawił projekt memoriału, jaki deputacja Izby wyczyła ma w Wiedniu powołanym czynnikom. Referent wskazał na dwa głosy, jakie w sprawie kanałowej pojawiły się w ostatnich czasach, mianowicie na uchwałę Rady powiatowej chrzanowskiej i żądania gminy m. Oświęcimia. Rada powiatowa w Chranowie żąda, aby trasa kanałowa przełożoną była z prawej na lewą stronę Wisły, a gdyby to nie było możliwe, aby wybudowano kanał pomocniczy północny, któryby łączył kopalnię i fabryki zagłębia chrzanowskiego z kanałem głównym. O ileby zaś taki kanał oboczny nie miał być budowany, posuwa się Rada powiatowa chrzanowska do twierdzenia, że „byłoby korzystniej, ażeby budowa kanałów

nie przysłała wcale do skutku i wogóle została zaniechana.“

W sprawie tej Izba wygotowała memoriał, potępiający jak najśliszniej to partykularne „liberum veto“ chrzanowskiej Rady powiatowej, podniesione nadto w chwili ostatniej, gdy budowa kanału lewobrzeżnego została już ustalona przez Sejm, Wydział krajowy i Kolo polskie, gdy już grunta zakupiono i na 2 grudnia rozprawy ofertową rozpisano.

Żądać dzisiaj przełożenia trasy, znaczy, świadomie albo nieświadomie, dążyć do stworzenia zamętu i unicestwienia całej sprawy kanałów spławnych. Gdyby poniechano trasy kanału, którego budowa za kilka tygodni ma być oddana już przedsiębiorcy i gdyby trasa miała być przełożoną na drugi brzeg Wisły, znaczyłoby to poprostu cofnąć budowę kanałów spławnych w Galicyi o jakie dziesięć lat wstecz, w ową nieznaczniejszą fazę urzędowych, nie kończących się nigdy studyów i dochodzeń. Znaczyłoby to lekomyślnie zmarnować owoce całej, wszystkim nam dobrze pamiętnej walki politycznej, jaką Kolo polskie, poparte zgodną opinią całego kraju, w obronie tego właśnie kanału wszczęło i zwycięsko doprowadziło do końca. Żądanie kanału obocznego z przystaniem w dolinie rzeki Clechło, pomiędzy Trzebinia a Chranowem, który się Radzie powiatowej wydaje rzeczą tak doniosłą, iż woli, aby w razie przeciwnym kanałów wogólności nie było, również nie wytrzymuje racjonalnej krytyki. Kanał, jak go sobie przedstawia memoriał Rady powiatowej w Chranowie, nie ma ani takiej wartości pod względem komunikacyjnym, ani nie czyni żadnych słusznym żądaniom przemysłu, osiadłych w powiecie chrzanowskim, które uznają w całej pełni korzyści dróg wodnych, zupełnie się identyfikują ze ściśle lokalnym stanowiskiem Rady powiatowej w Chranowie.

Referent uzasadnił szczegółowo ostatnie twierdzenie memoriału, poczem zajął się petycją gminy m. Oświęcimia, która żąda, aby kanał dotykał miasta, bo inaczej interesy tej gminy będą na szkodę narażone. Pominąwszy to, że chodzi tu raczej o utratę spodziewanego zysku, niż o szkodę, Izba uznać musi, że bezpośrednie połączenie kanału galicyjskiego z Oświęcimiem, którego dworzec jest równocześnie końcówką stacji pruskich kolei państwowych, nie leży ani w interesie galicyjskiego przemysłu, ani górnictwa ani nawet handlu. Względem na nasze własne krajowe gospodarcze interesa przemawiają przeciw takiemu połączeniu. Natomiast sądzi Izba, że projekt, aby między kanałem przechodzącym na południe od Oświęcimia a stacją Oświęcim, stworzoną została osobna linia kolei państwowych, na którejby mogła być wprowadzona samodzielna taryfa kierunkowa (Richtungstarif), ze wszczeh miar odpowiadała potrzebom transportowym i komunikacyjnym oraz wymaganiom tej polityki gospodarczej całego kraju, która się powodował Sejm, uchwalając udział finansowy kraju w budowie galicyjskich dróg wodnych. Takie taryfowo samodzielne ogniwo kolejowe, wszczępione pomiędzy port na kanale a Oświęcimiem, pozwoliłoby zastrzeżać na przyszłość państwu swobodę taryfową w ruchu niemiecko-galicyjskim i galicyjsko-niemieckim i uczynić z kanału narzędzie, któreby wyłącznie służyło celom polityki ekonomicznej naszego kraju. Interesa handlowe zaś miasta Oświęcimia z pewnością na takim rozwiązaniu tylko bardzo zyskają. Tak, że projekt ten i z punktu widzenia miasta Oświęcimia, zasługują na wszelkie poparcie.

Na podstawie swych dnoletnich studyów i bezpośredniej znajomości stosunków, sądzi też Izba, iż wnioski o zasadniczą zmianę lub przełożenie obecnej trasy kanału Kraków—Granica śląska nie zasługują na uwzględnienie. Równocześnie

nie atoli zachodzi konieczna potrzeba uzupełnienia trasy kanałowej siecią kolei dowozowych dla masowego transportu towarów, mającą służyć potrzebom wysoko rozwiniętego przemysłu i górnictwa w powiecie chrzanowskim. Referent proponuje wkrótce wysłanie deputacji do Wiednia, w skład której wejść członkowie prezydium Izby, parlamentarni posłowie krakowscy, oraz rada Izby p. Władysław Liban, który poruszy sprawę rewersów demolacyjnych w Borku Fałęckim. W dyskusyi rada Uderski wykazywał, że nawet względy techniczne nie pozwalają na przełożenie projektu kanału z prawego na lewy brzeg Wisły; z lewej bowiem strony dopływ Wisły jest minimalny i nie można będzie wodą zasilić kanału. Uchwalono przez deputację wyczytać w Wiedniu memoriał.

nie atoli zachodzi konieczna potrzeba uzupełnienia trasy kanałowej siecią kolei dowozowych dla masowego transportu towarów, mającą służyć potrzebom wysoko rozwiniętego przemysłu i górnictwa w powiecie chrzanowskim.

Referent proponuje wkrótce wysłanie deputacji do Wiednia, w skład której wejść członkowie prezydium Izby, parlamentarni posłowie krakowscy, oraz rada Izby p. Władysław Liban, który poruszy sprawę rewersów demolacyjnych w Borku Fałęckim.

W dyskusyi rada Uderski wykazywał, że nawet względy techniczne nie pozwalają na przełożenie projektu kanału z prawego na lewy brzeg Wisły; z lewej bowiem strony dopływ Wisły jest minimalny i nie można będzie wodą zasilić kanału.

Uchwalono przez deputację wyczytać w Wiedniu memoriał.

Telefony krakowskie

Rada Nitsch przedstawił stosunki telefoniczne w Krakowie, które polepszyły się znacznie po zaprowadzeniu automatów, następują jednak obawy innej natury. Z powodu małej liczby kabli za jakie pięć tygodni nikt w Krakowie nie uzyska telefonu; są całe połacie w mieście, gdzie to już od dłuższego czasu jest niemożliwe. Sytuacja dla instytucji handlowych i przemysłowych jest z powodu tego wprost rozpaczliwa i konieczne jest uzyskanie kredytu na sprawienie nowych obiektów kablowych. Pierwszym postulatem Izby byłoby tedy uzyskanie w ministerstwie skarbu kredytu dla ministerstwa handlu, celem przeprowadzenia potrzebnych robót kablowych. Drugą przyczyną dzisiejszego stanu centrali automatycznej leży w szczepolnych rozmiarach centrali telefonicznej, zaprojektowanej teoretycznie na 10.000, urządzonych jednak tylko na 1600 stacyj; żądać więc należy koniecznie jak najszybszego rozszerzenia dzisiejszej centrali. Dalsze postulaty, które podnieść należy, są powiększenie ilości mechaników do instalowania i naprawy telefonów automatycznych, oraz niezależnienie krakowskiej sekcji telefonicznej od Lwowa w sprawach budowy stacyj, zarządzanie oficjalnie przez ministerstwo, a nie dotrzymane przez dyrekcję lwowską, co powoduje bardzo znaczącą zwłokę w załatwianiu podań o telefony. — Referent zaproponował, aby sprawę tę przedstawiła w Wiedniu deputacja Izby.

W dyskusyi zabierali głos radcy Mendelsburg, Uderski i i., poczem wniosek uchwalono. Na tem zakończyło się posiedzenie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca: **Michał Konopiński.**

Ruch przejezdny.

Kraków, 24 października. HOTEL SASKI: bar. Marian Błażowski z Jasłowa, Jan Męczyński, Aleksander Mirski ze Lwowa, Jerzy Hubert, Wilhelm Saubatz z Wiednia, Władysław Ripp z Wadowic, Rudolf Schild z Hamburga, Hugo Weil, Ludwik Pollak z Wiednia, Józef Babski z Podniestrza, Bolesław Janiewicz z Kijowa, Leon Reichsthaler z Wiednia, Józef Krzczonowicz z Zarad.

Pensjonat A. Borońskiej

Kraków, Karmelicka 24. pokoje z utrzymaniem. Tamże obiady w mieszkaniu lub na miasto.

Zakład artystyczno-kamieniarski i budowlany
Józefa Ruleszy
naprzeciw emmentara w Krakowie, posiada wielki wybór gotowych pomników i płaskorzeźb, granitu i marmuru. Podjął się wykonania grobowców w miejscach i na prowincyi. Telefon 709. 266 232 0

SALON SZTUKI
w salach magazynu fortepianów firmy:
B. Gabryelska
Rynek główny 35 (Krzysztołowy).
MONA LIZA
(GIOCONDA)
kopia ze sławnego obrazu LIONARDA DA VINCI pedzła J. Januszczyńskiego, wystawiona na krótki czas. 6751 9 0
Wstęp w poniedziałki i K, w inne dni 60 h. W niedziele i święta salon zamknięty.

Kupię zaraz
maszynę do pisania (system najnowszy). Zgłoszenia: „Maszyna 41“ poste restante Kraków, za okazaniem kwitu inseratowego. 348 3 0

Do wynajęcia zaraz
tanio sklep z wystawą przy ruchliwej ulicy w Podgórzu, ul. Kalwaryjska 27, nadający się na filię pieczywa lub marnię. Wiadomość u właściciela, Szlak 1. 20, I piętro. 6292 1 2

ARTYSTYCZNE
skromne i wytworne
UMEBLOWANIE
Józef Sperling
Kraków, Dunajewskiego 7.
226 83 0

Do wynajęcia zaraz
sklep z wystawą, z dwoma składziami, przy ul. Długiej 57, nadający się na handel papieru i towarów norymberskich. Wiadomość u właściciela, Szlak 20, I p. 8261 1 2

Wynajmuję automobil
na godziny, dni i tygodnie. Wiadomość: w garage, Długa 36 i Szlak 53. 340 5 0

Młode małżeństwo poszukuje stróżów-stwa z całym utrzymaniem lub bez od 1 listopada. Zgłoszenia: Prądnik Czerwony 145. 8951

Pisma Ferdynanda Kurasia.
Z pod chłopskiej strzechy. Poezje. Kraków, 1905 50 h.
Wiązanka z chłopskiej niwy. Poezje. Lwów, 1909 50 h.
Tatarzy w Sandomierzu. Dwie legendy. Z przedmową Zygmunta Kolasińskiego. Tarnobrzeg, 1910 50 h.
Dzwon chłopka pieśni. Poezje (w druku).
Do nabycia w sekretaryacie Komitetu obywatelskiego dla sprawy F. Kurasia (Zygmunt Kolasiński) w Tarnobrzegu oraz we wszystkich księgarniach. 347 4 0

Kapelusze damskie
najświeższe modele paryskie, poleca na obecny sezon
JOZEF A KARMANSKA
KRAKOW, UL. SZEWSKA 10, II p.
W wielkim wyborze kapelusze żałobne. 174 41 0

Zakład pogrzebowy „Concordia“
JANA WOLNEGO
Plac Szczepański 2 (dom własny). — Telefon 6r 331.
Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych, oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. 11 258 0
W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób trumien.

Pielęgniarka
poleca się P. T. Publiczności. Podejmuje się pielęgnowania chorych osób po domach, na doby lub obejmie w stałej opiece. Pielęgniarka, Kraków, ul. Starowisłna 1. 67. parter. 8204 2 5

Pokój duży umeblowany
z całym utrzymaniem do wynajęcia zaraz. Ul. Graniczna 2, I p. 8205 3 3

Sluchacz I roku filozofii
(filolog) poszukuje lekcji, najchętniej do łaciny, greki i matematyki za średnie wynagrodzenie. Zgłoszenia przyjmuje p. „Ritter“ (dla F. O.), Półwieś Zwierz., ul. Lelewela 8, II p. 333 8 0

Nowości na jesień
w Czytelni naukowej i beletrystycznej
w Krakowie, ul. św. Jana 1. 4.
Beletrystyka, nauka, sztuka. Dzieła polskie, francuskie, angielskie, niemieckie. Osobny dział dla młodzieży. Wygodna przesyłka skrzynkami na prowincję. Abonament przystępny. Dla młodzieży niższej. Katalog nauk wy 50 h., powieściowy 1 K, ogólny 120 K. 271 21 0
Największy wybór.

MAGAZYN FUTER
A. Jachimskiego
w Krakowie, ul. Grodzka 1. 14—16.
Założony w roku 1825. 7178 10 10 Założony w roku 1825.
Poleca wszelkie futra w wielkim wyborze.

Restauracja Starego Teatru
pod nowym zarządem
::: otwartą została :::
Dobrowa kuchnia pod kierownictwem pierwszorzędnego kucharza z Warszawy. — **Piwo pilzneńskie.** — Piwnica zaopatrzona obficie w najlepsze napoje i trunki. — **Cztery gabinety artystyczne z pianinami.** — Mała sala na bankiety, wesela i zebrania towarzyskie. 7245 3 11
!! Codziennie koncert kwartetu salonowego !!
Antoni Kwiatkowski i Rudolf Streit
restauratorzy.

Założony w r. 1879
Zakład artystyczno-kamieniarski
BRACI TREMBECKICH
Kraków, ul. Rakowicka 7, tel. 462.
wykonuje grobowce i pomniki, tak w miejscach jak na prowincyi, oraz poleca wielki wybór pomników gotowych z płaskowca, marmuru i granitu 277 171 306

Celujący kandydat nauczycielski udziela lekcji. Listownie: L. Ademello, ul. Straszewskiego 22. 8044 4 0

Pielęgniarka
zajmie się chętnie chorą osobą; może być i na wyjazd. Podgórze, ul. Kalwaryjska 57, II p., mieszka. 22. 334 5 0

Fryzjerka
wykonuje fryzury według ostatniej mody. Czesze w domu i poza domem. — Mieszka: Floryańska 55, III p., fr. 7759

Sluchacz filozofii
rutynowany instruktor, poszukuje lekcji szkół średnich. — Zgłoszenia: R. Świątkowski, Krowodrza Murwana 150 (I). 344 3 0

Dobra krawczyni
prosi o robotę. Szyje przedko i tani. Zgłoszenia Jadwiga Mittan, Szlak 7. I p. 8110 3 3

Dywany
perskie, guzony, tkane, chodniki, portyery, firanki, kapy, koldry, koce, matyry na obicia, brokaty, tapety itp. 6289 29 0
Filip Haas i Synowie
skład komisowy
Kraków, ulica Szczepańska 7, I. piętro.
Ceny oryginalne fabryczne.
Rządca drukarni L. K. Górski.